

Priprava za vključevanje ui pismenosti ter socialnega in emocionalnega učenja kot prečnih kompetenc v poučevanju (projekt SETCOM)

Osnovni podatki

Ciljna skupina	Bodoči učitelji
Naslov učne enote	UI sistemi in razvoj SEK: Replika : My AI Friend in Open AI Chat GPT
Učni cilji	<p>Uzavestiti in vrednotiti razlike med odzivi sistemov UI in ljudi v različnih situacijah</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spoznati temeljne pojme iz enega izmed področij: matematična anksioznost, izguba ljubljene osebe, razpad romantičnega razmerja in izvajanje nasilja (odnosi v razredu in medvrstniško nasilje) - Uzavestiti stopnjo lastne matematične anksioznosti. - Izkusiti interakcijo s klepetalnima botoma Replika: My AI Friend in Chat GPT v kontekstu socialno čustveno obremenilnih situacij. - Uzavestiti in vrednotiti možnost interakcije z UI, ki imitira mrtvo osebo. - Uzavestiti in vrednotiti težavnosti moralnih odločitev. - Razpravljati z uporabo vodečih vprašanj o razlikah med odzivi UI sistemov in ljudi. Upoštevati splošni kontekst in dva pedagoška konteksta (učitelj-učenec, učitelj-starš). - Primerjati percepcijo človeka na SUI in drugega človeka. - Vrednotiti različne poglede sovrstnikov na različne situacije, kjer prihaja do interakcije s SUI in človekom v socialno in čustveno obremenilnih situacijah. - Zavzeti kritičen odnos do uporabe generativne UI glede na starost uporabnika.
Časovni okvir	90 min (+ 105 min samostojnega dela študentov)
Didaktična sredstva in pripomočki	Replika:My AI Friend. https://play.google.com/store/apps/details?id=ai.replika.app&hl=en_US&pli=1 Open AI https://openai.com/chatgpt DeadBox https://www.youtube.com/watch?v=0p8HZVCZSkc Moral_Machine https://www.moralmachine.net/ Padlet https://padlet.com/lipovec_alenka/umetno-inteligentni-sistemi-in-socialne-in-ustvene-kompetenc-rzwijxkspflx6mxl
Viri in literatura	Ho, A., Hancock, J., Miner, A.S. (2018). Psychological, relational, and Emotional Effects of Self-Disclosure After Conversations With a Chatbot, <i>Journal of Communication</i> , 68(4), 712–733, https://doi.org/10.1093/joc/jqy026

	<p>Fernandez de la Cuesta, M. (2023). How a Chatbot Helped Me Through My Breakup. http://the61percentproject.com/how-a-chatbot-helped-me-through-my-breakup.php</p> <p>Košir, K. (2022). Odnosi v razredu in medvrstniško nasilje https://www.youtube.com/watch?v=ProMbQwqZGY. https://www.youtube.com/watch?v=xAqOZ4nLNjs</p> <p>Hopko, D. R., Mahadevan, R., Bare, R. L., & Hunt, M. K. (2003). The Abbreviated Math Anxiety Scale (AMAS): Construction, validity, and reliability. <i>Assessment</i>, 10(2), 178–182. https://doi.org/10.1177/1073191103010002008https://www.millisecond.com/download/library/amas</p> <p>UNESCO (2023). Guidance for generative AI in education and reserach. https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000386693</p>
--	---

Vrednotenje 5 točk (1 za kviz o gradivih, 1 za AMAS, 3 za končni razmislek o regulaciji starosti)

Aktivnosti

UVOD (60 min)

1. TEMELJNI POJMI: Spoznati se s temeljnimi pojmi izmed štirih splošnih kontekstov

Splošni konteksti: A - matematična anksioznost, B - izguba ljubljene osebe, C - razpad romantičnega razmerja in D - izvajanje nasilja (odnosi v razredu in medvrstniško nasilje)

Navodila: Preberi/poglej

- 1.1. Skupina A: Sokolowski, H. M. in Ansari, D. (2017). Who Is Afraid of Math? What Is Math Anxiety? And What Can You Do about It? <https://kids.frontiersin.org/articles/10.3389/frym.2017.00057>
- 1.2. Skupina B. Pearcy, A. (2023). 'It was as if my father were actually texting me': grief in the age of AI. Guardian. <https://www.theguardian.com/technology/2023/jul/18/ai-chatbots-grief-chatgpt>
- 1.3. Skupina C. Fernandez de la Cuesta, M. (2023). How a Chatbot Helped Me Through My Breakup. <http://the61percentproject.com/how-a-chatbot-helped-me-through-my-breakup.php>
- 1.4. Skupina D: Poglej: Košir, K. (2022). Odnosi v razredu in medvrstniško nasilje <https://www.youtube.com/watch?v=ProMbQwqZGY>. <https://www.youtube.com/watch?v=xAqOZ4nLNjs>

2. AMAS: Uzavestiti stopnjo lastne matematične anksioznosti.

Samotestiranje AMAS (Abbreviated Math Anxiety Scale), samotestiraj se v kvizu v e-učilnici

3. TEHNIČNA PRIPRAVA Seznaniti se z nekaterimi klepetalnimi boti(tehnična priprava)

Navodilo: Na telefon naloži Replika: MyAI Friend https://play.google.com/store/apps/details?id=ai.replika.app&hl=en_US&pli=1 registriraj se na Open AI <https://openai.com/chatgpt>

OSREDNJI DEL (2x 45 min)

Ekspertne skupine

4. FAZA 1: SKUPINE 1XA+1XB+1XC+1XD

Izkusiti interakcijo s klepetalnima botoma v kontekstu socialno čustveno obremenilnih situacij

- a) Interakcija s Chat GPT v kontekstu dodeljene situacije

Navodilo: Podaj prompt Chat GPT za razbremenilni pogovor za A tesnoba pri matematiki, B smrt ljubljene osebe, C razpad partnerske zveze, D po izvajanju (medvrstniškega) nasilja

b) Interakcija z Replika v splošnem kontekstu,

Uzaveščanje interakcije z AI, ki imitira mrtvo osebo

Navodilo: VSI Poglej DeadBox <https://www.youtube.com/watch?v=0p8HZVCZSkc>

Uzaveščanje težavnosti moralnih odločitev

Navodilo: VSI Odločaj se – Moral Machine <https://www.moralmachine.net/>

5. FAZA 2: SKUPINE 4 X A, 4 X B, 4 X C, 4 X D (ZA RP)

Razpravljati z uporabo vodečih vprašanj o razlikah med odzivi UI sistemov in ljudi. Upoštevati splošni kontekst in dva pedagoška konteksta (učitelj-učenec, učitelj-starš)

Diskusija, ugotovitve na Padlet https://padlet.com/lipovec_alenka/umetno-inteligentni-sistemi-in-socialne-in-ustvene-kompetenc-rzwijxkspflx6mxl

- *Odziv- ljudi v primerjavi z UI sistem*

Vodeča vprašanja: Kaj je drugače, ko se nam opraviči/je do nas vljuden/se nam zahvali/izrazi sočutje sistem umetne inteligence oziroma človek? Kako deluje sistem UI? Ali je sočuten? Mu je res žal? Nam res želi, kar pravi? Nas res razume?

- *Ljudje in pristnost Splošni konteksti. Kontekst učitelja matematike (učitelj – učenec)*

Vodeča vprašanja: Kaj pa ljudje? Se vedno odzivamo pristno? Kaj pravzaprav pomeni pristno odzivanje? Kako se odzivati na način, ki omogoča, da pristno izrazimo svojo perspektivo in smo obenem sočutni/spoštljivi/pozorni do drugega? Nam to vedno uspeva? Kako se počutite, kadar vam ne uspeva biti pristni? Ali pristnost pomeni, da moramo biti vsem naklonjeni? Je to sploh mogoče? Kako se spoštljivo odzvati, ko ste na nekoga zelo jezni? Kako se počutite, ko niste pristni? Ali se kdaj v odnosih pretvarjate? Ali se vam zdi to problematično? Kdaj da/ne?

- *Ljudje in razumevanje druge perspektive: Splošni konteksti. Kontekst učitelja matematike (učitelj – starš)*

Kdaj veste, da je nekemu res mar za vas? Kako veste, da nekdo razume vašo perspektivo ali jo vsaj poskuša razumeti? Kako na vaše dožemanje odnosov vpliva vaš odnos do sebe (npr. povedati, da ljudje včasih pristrano ocenjujemo druge; če se ne cenimo, bomo pogosto podcenili tudi spoštovanje, ki nam ga izražajo drugi).

- *UI sistem in razvoj socialnih in čustveni kompetenc.*

Ali nam lahko orodja UI pomagajo pri urjenju naših socialnih in čustvenih kompetenc (npr. razumevanja perspektive drugega, spoštljivem komuniciranju, reševanju konfliktov)? Lahko predstavljajo tudi oviro za razvoj naših socialnih in čustvenih kompetenc? Če da, kako?

SKLEPNI DEL (45 min)

6. Primerjati percepcijo človeka na SUI in drugega človeka

Navodilo: Preberite Ho, A., Hancock, J., Miner, A.S. (2018). Psychological, Relational, and Emotional Effects of Self-Disclosure After Conversations With a Chatbot, *Journal of Communication*, 68(4), 712–733, <https://doi.org/10.1093/joc/jqy026>

7. Vrednotiti različne poglede sovrstnikov na različne situacije

Navodilo: Pregledati in vrednotiti (všečki, zvezdice, komentarji) ugotovitve na Padletu

8. Zavzeti kritičen odnos do GenAI glede na starost uporabnika

Navodilo:

- a) Razmislite o regulaciji starosti za uporabo GenAI in predlog skupaj z argumenti oddaj v nalogo v spletni učilnici
- b) preberite predlog UNESCO <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000386693>

9. Refleksija

Zapišite refleksijo na izvedeno aktivnost v največ 200 besedah in jo oddajte kot nalogo v spletno učilnico.

Spremembe začetne verzije priprave in razlogi zanje

1. Časovna optimizacija faze MED. Zaradi potencialnega prekratkega časovnega okna (izvedba je bila v prvem tednu študijskega procesa), sem zmanjšala zahteve pregleda virov in sicer sem poiskala poljudni (namesto znanstvenega) vir za skupino A in opustila kviz, ki je preverjala ali so bili viri predelani.
2. Dodajanje refleksije. Zaradi sistematičnega zbiranja refleksij sem dodala nalogo, kjer študenti napišejo refleksijo na izvedeno aktivnost v 200 besedah.
3. Skupen ogled video posnetka DeadBox. Zaradi težav, ki bi nastale z zvokom, če bi študenti individualno gledali posnetek, smo posnetek pogledali skupaj pred začetkom dela.

Opis izvedbe

Izvedba je dosegla cilje, ki sem si jih zastavila vsaj pri večini študentov. Študenti so bili zelo aktivni že v fazi priprave (npr. samoiniciativno so poiskali aplikacijo za Iphone verzijo, sami so poskrbeli za ustrezen sedežni red skupin pred pričetkom predavanj). V delu v skupinah so aktivno razpravljali, njihove ugotovitve na Padletu so poglobljene. Bolje bi bilo, če bi delali v neamfiteatrsko postavljeni predavalnici, a razlika ne bi bila zelo velika.

Odzivi udeležencev

Navajam le nekaj primerov, več jih je na padletu.

Področje 1:

Menimo, da umetna inteligenca nima zavesti ali izkušenj, zato se ne more zavedati svojih dejanj ali občutiti obžalovanja na način, kot ga lahko človek. Opravičevanje s strani AI je le programska reakcija na določeno situacijo, ki jo je bila programirana, da prepozna, in ni izraz pravega obžalovanja. Pri opravičevanju AI je pogosto cilj izboljšati uporabniško izkušnjo in odpraviti napako ali nesporazum, medtem ko je opravičevanju človeka cilj lahko večji, na primer ponovno vzpostavitev zaupanja ali popraviljanje/nadgrajevanje medosebnega odnos.

Področje 2:

Ugotovitev

SPLOŠNI KONTEKST: Ljudje sicer nismo vedno pristni, ampak pogosto naša ne pristnost izhaja iz tega, da želimo osebi pomagati in vemo, da če bi ji povedali popolno resnico ali naše resnično mnenje bi to lahko na osebo vplivalo še bolj negativno. Seveda je tudi odvisno s kom se pogovarjamo, saj smo lahko z bližnjimi osebami bolj pristni kot z nekom, ki nam ni tako blizu. UČITELJ - UČENEC: Učitelji sicer moramo biti pristni, vendar je zelo pomembno, katere informacije otroku povemo, da ne postane še bolj prestrašen (npr. Vemo, da se en učenec sooča z MA in pri preverjanju znanja mu ne gre dobro. Namesto da ga zatremo, je bolje da ga pohvalimo in izpostavimo pozitivne vidike njegovih rešitev).

Komentar te ugotovitve

Z vašim komentarjem se strinjam, saj je res da je pristnost ljudi odvisna in od posameznika in od tega s kom se pogovarjaš (ali s prijateljico, ali s sestro, najboljšim prijateljem, mamo, znancem...). Res je, da v veliko primerih so ljudje ne pristni zato, ker jih je strah, da bi osebo prizadeli ali da bi potem nam ta oseba zamerila. Menim pa, da če nas oseba vpraša za mnenje ali za pomoč mora biti pripravljena slišati tudi negativna mnenja. Mislim, da je pomembno, da se, če nas oseba prosi za pomoč, ljudje potrudimo biti čim bolj pristni. Glede konteksta v šoli pa menim nekoliko drugače kot vi oziroma se z vašim mnenjem delno strinjam. Res je pomembno, da pazimo na to, kako informacije posredujemo učencu in seveda kdaj le te posredujemo. Ampak tudi slabe informacije, katere bodo lahko na otroka slabše vplivale v tistem trenutku, moramo otroku sporočiti, saj bo le tako lahko napredoval v šoli. Seveda pa ne smemo s kritiziranjem oziroma podajanjem negativnih komentarjev pretiravati, ampak moramo biti strokovni.

Področje 3:

Ugotovitev

SPLOŠNI: Kako vemo, da je osebi res mar za nas, po navadi nas oseba, kateri je mar za nas poslušati in se bolj poglobi v naše težave, nas ne odvrne na hitro z nekim kratkim generičnim odgovorom, češ, saj bo. Seveda pa je naše doživetje, ali je nekemu res mar ali ne, odvisno tudi od nas, če smo recimo bolj nesamozavestni, lahko pogosto ne verjamemo, da nam nekdo res želi pomagati. UČITELJ - STARŠ: Npr. Na govorilno uro k nam pride starš učenca, ki ima tako hudo MA, da je dobil popoln odpor do delanja DN za MAT. Starša najprej poslušamo, mu damo priložnost, da pove, kaj misli, tudi njih vprašamo, kaj oni pričakujejo in poskušamo najti skupno rešitev. Prav tako ponudimo različne možnosti in dodatne zabavne aktivnosti (npr. Mat igre in podobno), ter ponudimo tudi individualno pomoč.

Komentar ugotovitve:

Res je, da pozornost nekega človeka do nas lahko prepoznamo, če opazujemo njegov očesni stik, mimiko obraza, kretnje telesa... Če so ljudje do nas pozorni, si želijo slišati naše mnenje in nam ga dovolijo izražati, pomeni, da našo perspektivo lahko razumejo, ni pa nujno, da se z njo tudi strinjajo. Pri odnosu učitelj-starš je zelo pomembno, da imata oba možnost izraziti svojo perspektivo/mnenje in poslušati drugega. Pomembno je, da o obeh vidikih debatiramo, ampak le do mere, ko oba govornika poznata situacijo o kateri je govora. Ni primerno, da se starš vtika v učiteljevo stroko, če je tudi sam dobro ne pozna.

Področje 4:

Ugotovitve:

Ugotovili smo, da lahko umetna inteligenca zelo hitro poda zelo aktualne informacije, ki pomagajo pri soočanju z matematično anksioznostjo. Te informacije niso zapakirane v osebno obliko, so depersonalizirane, saj so generalne, medtem ko informacije ljudi imajo vedno nek doprinos odnos, kakšen odnos ima oseba s tabo, kar je lahko in bolj personalno in boljše (boljši nasvet) ali pa slabše glede na odnos.

UI nam ne more pomagati pri urjenju socialnih in čustvenih kompetenc, ker nima čustev in jih težko razume. Pri razvoju socialnih in čustvenih kompetenc nam največ pomaga primarna družina in okolje.

Človek se čustveno razvija in spreminja skozi vse življenje in situacije, ki jih doživi. Pri urjenju socialnih in čustvenih kompetenc umetna inteligenca lahko pomaga le teoretično. Učimo se lahko tudi iz podvprašanj, ki jih UI postavlja; od nas pa je odvisno kako bomo to interpretirali, koliko se bomo iz tega naučili .

Komentarji:

Ne strinjam se, da je umetna inteligenca vedno slaba izbira, ko človek doživlja stisko in ni prisotnega nikogar iz okolja, ki bi mu lahko zaupal, je vseeno bolje, da se obrne na umetno inteligenco, ki ga lahko pomiri vsaj začasno, dokler ne najde pomoči pri strokovnjakih. Sploh, če je okolje v katerem se posameznik znajde toksično, mu bo večjo uteho predstavljala umetna inteligenca, kot posamezniki iz okolja, ki jim ni mar.

Članice so izpostavile primer, ko smo pri predavanjih uporabili UI za pomoč pri stresni situaciji. Z njihovimi ugotovitvami se delno strinjam, saj so odzivi UI bili mešani, ko sem sam uporabljal sem moral nekajkrat postaviti vprašanje ali regenerirati odgovor, da sem dobil nekaj bolj spodbudnega in oprijemljivega. Sicer pa je odziv ChatGPT bil naj poiščemo psihoterapevta, kar je sicer boljše kot branje odzivov UI, vendar to ljudi težje spodbudi k temu, da zase naredijo nekaj proaktivnega kot motivacija prijatelja ali osebe, ki ji zaupamo.

Evalvacija izvedbe

Vseh 69 refleksij je pozitivnih. Navajam le nekatere dele, ki se nanašajo bolj na izvedbo kot na vsebino:

....všeč mi je bilo podajanje komentarjev na Padlet, saj smo se morali v skupini res dobro pogovoriti in posvetovati o vsakem vprašanju. Tako smo lahko res vsi podali svoje mnenje. Všeč mi je bilo delo v skupini, saj se s pomočjo poslušanja različnih mnenj tudi sama veliko naučim in lažje oblikujem še svoje mnenje. Zdelo se mi je tudi primerno in dobro organizirano, da smo si že pred predavanji morali nekaj prebrati in narediti, saj je tako predavanje potekalo veliko bolj učinkovito in zanimivo. Zanimiv dodatek k predavanjem se mi je zdel tudi Moral Machine, ki mi je dal misliti, kako na moje odločitve vplivajo čustva in kako bi na to odgovarjala UI, ki pa ni zmožna takšnega čustvovanja.

Menim, da je bilo predavanje zelo zanimivo, predvsem zato, ker smo bili študentje ves čas aktivni, prav tako pa smo lahko izrazili lastno mnenje o UI in SČU. Menim, da sem se skozi predavanja naučila kar nekaj novega in postala bolj samozavestna, predvsem pri razumevanju in uporabi UI. Osebnostno mi je bilo najbolj všeč delo v skupinah in s Padletom, kjer smo lahko razpravljali in svoje misli tudi zapisali, prav tako pa mi je bilo všeč, da smo nato komentirali tudi komentarje drugih skupin. Zelo zanimiva mi je bila tudi aktivnost, kjer smo vozili avto, ker je vnesla še nekaj dodatnega smeha in sproščenosti. Edino stvar, ki bi jo morda dodala je, da bi se malo več pogovorili o samih člankih, ki smo jih morali prebrati in o videih, ki smo jih morali pogledati, saj so bili vsi zelo zanimivi. Vesela bi bila, če bi vsaka skupina predstavila, o čem je članek, oziroma video, govoril. Drugače

pa so mi bile vse aktivnosti zanimive in poučne in mislim, da so bile tudi zelo uporabne za nadaljnje delo, ki ga bomo opravljali. Vesela bi bila več takih vsebin.

... Nato smo zamenjali skupine in podali mnenja skupaj v še eno aplikacijo. To sodelovanje je bilo uspešno, saj sem slišala različne perspektive sošolcev in njihova mnenja, ki niso bilo vedno enaka kot moja. Na koncu smo še rešili anketo, ki smo jo reševali zdaj že tretjič in se mi zdi, da sem podala drugačne odgovore kot sem jih oddala v to anketo, ko sem jo reševala prvič. V glavnem je bila zelo zanimiva ura.

...Vsekakor se po vseh predavanjih počutim veliko bolj kompetentna tako za uporabo umetne inteligence zase v svojem prostem času, kot tudi v vzgojno izobraževalnem procesu.

Pripravila Alenka Lipovec in Barbara Arcet.